

PPPs will equally be sought, for research and innovation agendas which are of strategic importance to EU competitiveness and to address societal challenges, including in the bioeconomy. Commission services are exploring the possibilities for establishing a PPP on bio-based industries [12].

Conclusions. An ability to rapidly innovate within commercial contexts is just one component of the bio-economy. Regulatory and funding environments are crucial components of the system, with government setting priorities by its preferences. But the massive funding supplied by governments should be put in perspective. While significant government support was crucial to the eventual success of aviation and of desktop computers, in both cases commercialization was driven in large part by innovators operating literally in garages.

The development of the bioeconomy requires successful innovation. Biotechnologies R&D must be performed, paid for, and result in commercially viable products and products. This process is influenced by many factors, including regulatory conditions, intellectual property, human resources, social acceptance, market structure, and business models. Social, economic and technological factors will create new business opportunities for biotechnology, requiring new types of business models.

The increasing demand for a sustainable supply of food, raw materials and fuels, together with recent scientific progress, is the major economic driving force behind growth of the bioeconomy in Europe over the last few decades. The bioeconomy – the sustainable production and conversion of biomass, for a range of food, health, fiber and industrial products and energy, where renewable biomass encompasses any biological material to be used as raw material - can play an important role in both creating economic growth, and in formulating effective responses to pressing global challenges. In this way it contributes to a smarter, more sustainable and inclusive economy. It is estimated that the European bio-economy currently has an approximate market size of over 2 trillion Euro, employing around 21.5 million people, with prospects for further growth looking more than promising. In addition to being economically favorable, the bioeconomy can help to meet the most urgent global challenges improving public well-being in general. Areas that it can benefit include social and demographic development and its impact on agriculture, the growing pressure on water, the threat of climate change, the limited resources of fossil fuel, the need for sustainable development, the impact of changes in lifestyles and eating habits, the demand for safer and healthier foods and the prevention of epizootic and zoonotic diseases.

REFERENCES:

1. Шубравська О.В. Біоeкономіка: аналіз світового розвитку та передумови для становлення в аграрному секторі економіки України / О.В. Шубравська // Економіка України. – 2010. - №10. – С. 63-73.
2. Рябченко О., Диброва А. Биосоциальная экономика как интерфейс устойчивого развития: теория, практика, перспектива / О. Рябченко, А. Диброва // Bioeconomy and Sustainable Development of Agriculture: II International Scientific-Practical Conference, (11-12 October, 2013, Tbilisi) / Ivane Javakishvili Tbilisi State University, 2013. – p.397-401.
3. Потапенко В. Г. Стратегічні пріоритети безпечного розвитку України на засадах «зеленої економіки»: монографія / В. Г. Потапенко; [за наук. ред. д.е.н., проф. Є. В. Хлобистова]. – К.: НІСД, 2012. – 360 с.
4. Carrez D. The bio-based industries initiatives (BBI) and the bio-economy observatory / Dirk Carrez [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://ec.europa.eu/jrc/sites/default/files/events/20131126-biso-roundtable/20131126-biso-roundtable-carrez.pdf>.
5. BIOECONOMY ERA-NET ACTIONS (2014). European Research Area Networks of the 6th and 7th Framework Programmes. Luxembourg: Publications Office of the European Union [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.gppq.fct.pt/h2020/docs/brochuras/bioeco/bioeconomy-era-net-actions_en.pdf.
6. THE BIOECONOMY TO 2030 (2009). Designing a Policy Agenda. Main Findings and Policy Conclusions. OECD International Future Projects. OECD: JupiterImages Corporation/ Imagine Ltd. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.oecd.org/futures/long-termtechnologicalsocietalchallenges/42837897.pdf>.
7. CARLSON R. (2008). Laying the Foundations for a Bioeconomy. USA: Syst Synth Biol 1 (3), 109-117.
8. NATIONAL RESEARCH STRATEGY BIOECONOMY 2030 (2011). Federal Ministry of Education and Research. Berlin: Bundesministerium [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://www.bmbf.de/pub/Natinal_Research_Strategy_BioEconomy_2030.pdf.
9. THE BIOECONOMY IN THE EUROPEAN UNION (2012). MEMO/ 12/ 97. Brussels [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://orgprints.org/20942/1/SCHMID_BAE_2012_10770-18316-1-PB.pdf.
10. FESTEL CAPITAL (2014). Creating a Better Future. Importance of Private and Financial Investors for the Bioeconomy. Current Situation and Recommendations [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://bioeconomy.miur.it/wp-content/uploads/2014/11/Festel.pdf>.
11. NIAGARA REGION BIOECONOMY INVESTMENT MARKETING PLAN (2008). Niagara Economic Development Corporation [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://issuu.com/nedc/docs/z7xi--tabid>.
12. INNOVATING FOR SUSTAINABLE GROWTH (2012). A Bioeconomy for Europe. Brussels [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://ec.europa.eu/research/bioeconomy/pdf/201202_innovating_sustainable_growth_en.pdf.

УДК 001.82: 336 (100)

СУЧАСНА ПАРАДИГМА РЕФОРМУВАННЯ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ

Медведкіна Є.О., д.е.н., доцент, професор кафедри міжнародної економіки Донецького національного університету

Медведкіна Є.О. Сучасна парадигма реформування світової фінансової системи.

Доведено необхідність комплексного реформування існуючої системи міжнародних фінансових організацій в напрямі підвищення їх репрезентативності та ефективності реагування на нові економічні виклики, а також масштабний перегляд основ сучасної глобальної фінансової архітектури та переходу до нової світової валютної системи. Обґрунтована необхідність усунення розривів у міжнародній архітектурі боргових відносин на засадах розробки комплексного механізму регулювання державної заборгованості за умови використання новаторських форм подолання кризи заборгованості, включаючи наступні: формування схем незалежного арбітражу або посередництва або надання додаткової допомоги в організації спеціальних нарад боржника з його кредиторами; надання права на участь в ініціативі відносно бідних країн з великою заборгованістю з метою забезпечення можливості участі в ній будь-якої країни з низьким і більш низьким середнім рівнем доходів, уразливої в плані виникнення боргових проблем.

Ключові слова: парадигма, світова фінансова система, реформування, «пекінський консенсус».

Медведкіна Е.А. Современная парадигма реформирования мировой финансовой системы.

Доказана необходимость комплексного реформирования существующей системы международных финансовых организаций в направлении повышения их репрезентативности и эффективности реагирования на новые экономические вызовы, а также масштабный пересмотр основ современной глобальной финансовой архитектуры и перехода к новой мировой валютной системы. Обоснована необходимость устранения разрывов в международной архитектуре долговых отношений на основе разработки комплексного механизма регулирования государственной задолженности при условии использования новаторских форм преодоления кризиса задолженности, включая следующие: формирование схем независимого арбитража или посредничества или предоставления дополнительной помощи в организации специальных совещаний должника с его кредиторами; предоставление права на участие в инициативе относительно бедных стран с крупной

зadolженностью с целью обеспечения возможности участия в ней любой страны с низким и более низким средним уровнем доходов, уязвимой в плане возникновения долговых проблем.

Ключевые слова: парадигма, мировая финансовая система, реформирование, «пекинский консенсус».

Medvedkina Ye. The current paradigm of reforming the global financial system.

The necessity of a comprehensive reform of the existing system of international financial institutions towards enhancing their representativeness and effectiveness of response to new economic challenges and a major review of the foundations of the current global financial architecture and the transition to a new world monetary system. The necessity of eliminating gaps in the international architecture debt relations on the basis of development of a comprehensive mechanism for regulating public debt if the use of innovative forms of overcoming the debt crisis, including the following: forming circuits independent arbitration or mediation or additional help in organizing special meetings debtor with its creditors; the right to participate in the initiative relatively poor countries with large debts in order to enable participation of any country with low and lower middle-income vulnerable in terms of the emergence of debt problems.

Key words: paradigm, the global financial system reform, "Beijing consensus".

Актуальність теми та постановка проблеми дослідження. Встановлено, що новою потребою сьогодення стало те, що глобальна фінансова система повинна відображати взаємозалежність макроекономічних і фінансових аспектів зі структурними, соціальними та гуманітарними проблемами. Адже нині у світі спостерігаються такі небезпечні явища: у валютній площині – стан хиткої рівноваги, у фінансовому секторі – системність на межі розриву, самодостатність, спекулятивність і фіктивний характер, відірваність від реальної економіки, неможливість ефективною координації діяльності міжнародних фінансових інституцій тощо. Аби подолати подібні явища або запобігти їм, необхідно віднайти шляхи набуття фінансовою архітектурою ознак системності, тобто структурованої організації. Для того щоб зафіксувати зміни парадигми світового фінансового середовища, слід скликати на міжнародному рівні фінансову конференцію, де й обговорити параметри, принципи, механізми формування та юридичного оформлення світової фінансової системи.

Нинішній етап цивілізаційного розвитку зумовлює необхідність розробки новітніх підходів до вивчення та усвідомлення процесів функціонування світового економічного простору, сутності сучасної парадигми світового фінансового середовища і глобальної фінансової системи. Важливим також є виявлення суперечностей та парадоксів фінансової глобалізації, її основних тенденцій у III-му тисячолітті. Адже сьогодні світова економічна інтеграція відбувається передусім як фінансова глобалізація внаслідок розвитку і зміцнення міжнародних фінансових відносин. Водночас, глобалізація світових проблем змушує національні держави серйозно переосмислити роль і значення офіційних міжнародних організацій, які мають високий правовий статус та авторитет, у справі активізації міждержавної інтеграції з урахуванням нових геополітичних зрушень. Відмітною рисою сучасного світового господарства є «самоорганізація» економічної системи, де перебудова чи рекомбінація притаманних їй організаційних або інституційних форм поєднується із створенням абсолютно нових.

Формується новий каркас (архітектура/архітектоніка) світової системи економіки і політики, який характеризується певними зрушеннями: нівелюється грань між внутрішнім та зовнішнім середовищем діяльності, між внутрішньою та зовнішньою політикою; стрімко посилюється економізація політики, а геофінансовий простір стає основним; традиційні зовнішньоекономічні доктрини втрачають свою силу, події відбуваються вже не просто на світовому ринку, а у глобальному фінансовому середовищі. Отже, на часі глобальна фінансова реформа, реструктуризація принципів, механізмів і методології функціонування міжнародних фінансових інституцій [3].

На наш погляд, світова фінансова архітектура - це інституційна структура світової фінансової системи, яка визначає функціональні взаємозв'язки і склад елементів. Світова фінансова архітектура постійно оновлюваність і здатна радикально змінюватися як у часі, так і в просторі.

В історичній перспективі, функціонування глобальної фінансової архітектури завжди було сполучено з нестабільністю. В епоху золотого стандарту, її джерелом були зовнішні шоки й безсистемна макроекономічна політика урядів, до яких, після демонетизації золота в 1971 р., приєднались внутрішні дестабілізуючі фактори. Сучасні дослідники, зокрема Б. Ейчєнгрін [7], виділяють чотири основних причини нестабільності сучасної глобальної фінансової архітектури:

- незбалансована макроекономічна політика - покриття дефіциту державного бюджету за рахунок експансіоністської монетарної політики й посилення фіскального навантаження, що приведе до валютних флуктуацій і виснаження внутрішніх золотовалютних резервів;
- тендітні фінансові системи - залежність банків від короткострокових джерел фінансування, що є наслідком комбінації стабільного валютного курсу й нерозвиненого внутрішнього фінансового ринку;
- інституціональні слабкості - недостатнє корпоративне й надмірне урядове управління фінансовим сектором;
- недосконалість в структурі міжнародних глобальних ринків капіталу - асиметрична інформація провокує "стадне" поведіння серед інвесторів, що приводить до несподіваних зупинок у русі капіталу й дає початок розвитку кризових явищ.

Очевидно, що система, якій властиві подібні ризики, не може вважатися ні ефективною, ні стійкою в довгостроковій перспективі. Подальша глобалізація потоків капіталу може тільки ускладнити ситуацію, що неминуче призведе до краху всієї фінансової архітектури й припиненню міжнародних торговельних трансакцій. Для недопущення даного сценарію необхідно здійснити ряд мір:

- по-перше, спростити глобальну фінансову систему шляхом створення кластерів - об'єднань локальних фінансових систем;
- по-друге, виробити єдину монетарну політику в рамках нових утворень - кластерів;
- по-третє, встановити взаємозв'язок між монетарною й загальною макроекономічною політикою для забезпечення стійкого економічного зростання.

Основні завдання реформування фінансової системи визначено так:

- забезпечення своєчасності й достовірності фінансової інформації;
- зміцнення фінансових систем;
- забезпечення ефективного контролю за рухом капіталу;
- удосконалення підходів до вибору режимів валютних курсів;
- удосконалення механізму участі приватного сектору в запобіганні та врегулюванні криз.

Реалізація цих завдань була спрямована на зміцнення фінансового та банківського секторів і поліпшення співробітництва МВФ з іншими міжнародними фінансовими організаціями в рамках діяльності Комітету зі співробітництва в галузі фінансового сектору (Financial Sector Liaison Committee, FSLC).

Нагадаємо, що у квітні 1999 року було створено Форум фінансової стабільності – неформальний інститут для обміну інформацією та міжнародного співробітництва у сфері фінансового нагляду, до складу якого входять представники національних міністерств фінансів та центральних банків економічно розвинутих країн, ЄЦБ, МВФ, Світового банку, Банку міжнародних розрахунків, ОЕСР, Базельського комітету з банківського нагляду, Ради з міжнародних стандартів фінансової звітності, Міжнародної асоціації органів нагляду за страховою діяльністю, Міжнародної асоціації регуляторів на ринку цінних паперів та інших організацій.

Світова криза загострила питання перегляду концептуальних засад світової фінансової системи. На думку експертів, сьогодні вона відповідає насамперед інтересам економічно розвинутих країн, тож потребує докорінних змін [6].

Учасники Санкт-Петербурзького міжнародного економічного форуму 2009 року вважають, що міжнародні фінансові організації не впоралися з функцією раннього попередження криз, а отже, мають бути реформовані, оскільки їх нинішня структура не відповідає рівню розвитку фінансових ринків. Необхідно створювати нові інститути, спроможні забезпечити регулювання процесів глобалізації.

Формування нової фінансової архітектури має здійснюватись за такими основними напрямками [4, с.13]:

- упровадження дієвого механізму координації економічної політики на міжнародному рівні;

- проведення фундаментальної реформи існуючої системи фінансового регулювання і контролю для попередження екстремальних ситуацій;
- реформування існуючої світової резервної системи з метою зменшення особливої ролі долара США та створення забезпеченої на багатосторонньому рівні системи з кількох валют, яка з часом, можливо, перетвориться на забезпечену всіма сторонами систему з єдиною світовою валютою;
- реформування механізмів надання ліквідності й компенсаційного фінансування, зокрема на основі ефективного об'єднання валютних резервів як на багатосторонньому, так і на регіональному рівнях.

З огляду на зазначене вище зауважимо деякі принципові положення, які визначають спрямованість загальноновизначених міжнародних процедур у процесі формування нової фінансової архітектури і є важливими для України.

Насамперед, слід звернути увагу на те, що цілі, завдання та механізми функціонування національних фінансових систем підпорядковуються вирішенню питань підтримки світової фінансової стабільності.

В останніх працях представники міжнародних фінансових організацій акцентують на тому, що фінансові системи, орієнтовані лише на вирішення національних завдань, не можуть забезпечити глобальний підхід, необхідний для досягнення міжнародної фінансової стабільності за браком загальноновизначених і обов'язкових координаційних механізмів. Наголошується, що в умовах фінансової нестабільності різко знижується спроможність країн, які розвиваються, самостійно управляти національними фінансовими системами. Цей висновок підтверджується також в окремих робочих та офіційних документах МВФ, а саме:

- “Індикатори фінансової стійкості: аналітичні аспекти і практичне застосування” (OP/02/212 “Financial Soundness Indicators: Analytical Aspects and Country Practices”);
- “Збереження фінансової стабільності” (WP/04/187 “Defining Financial Stability”);
- “Приватні фінанси та державна політика” (WP/04/120 “Private Finance and Public Policy”);
- “Майбутня структура для забезпечення фінансової стабільності” (WP/04/101 “Toward a Framework for Safe-guarding Financial Stability”).

У цьому контексті доволі відвертим є зауваження експертів ЄЦБ, що “країни, які розвиваються, втратили можливість самостійно управляти власною фінансовою системою, становлячи буфер для великих європейських банків” [8].

Потужні банки, обмежені можливостями внутрішніх ринків, розширюють географію своєї діяльності на ринках, що формуються. Так, скандинавські банки посилюють свою присутність у країнах Балтії, грецькі й австрійські орієнтовані на Балкани, італійські та французькі – переважно на Росію і Балкани. В окремих банківських установах, таких як УБС (UBS, Швейцарія), Дойче банк (Deutsche Bank, Німеччина), Норд груп (Nordea Group, Швеція), Унікредіт (UniCredit, Італія), АБН АМРО банк (ABN AMRO Bank, Нідерланди) частка зовнішнього розміщення активів сягає 70–90%.

Зауважимо, що питання конфігурації наднаціональних органів регулювання і нагляду є вельми важливими. Вважається, що доцільно створювати такі органи як на міжнародному рівні, так і на рівні країн з підвищеним рівнем інтеграції національних економік і фінансових ринків. На Лондонському саміті “G-20” у квітні 2009 року прийнято рішення про перетворення Форуму фінансової стабільності в Раду з фінансової стабільності, яка матиме розширений мандат. Рада розроблятиме рекомендації і принципи, які в подальшому стануть основою для глобального фінансового регулювання, контролюватиме ефективність національних фінансових секторів. Крім того, передбачається активна участь цього органу у заходах щодо раннього попередження глобальних та врегулювання транскордонних криз.

Таким чином, Рада з фінансової стабільності стає провідною ланкою в системі взаємодії міжнародних фінансових організацій. Передбачається активна співпраця цього органу з МВФ і Базельським комітетом з банківського нагляду Банку міжнародних розрахунків [2, с.6].

Суттєво посилюється роль міжнародних організацій: МВФ (IMF), Світового банку (WB), Форуму фінансової стабільності (FSF), Міжнародної організації комісій з цінних паперів (IOSCO), Банку міжнародних розрахунків (BIS), Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD), Групи Асоціації професійних учасників фінансових ринків (LIBA, SIFMA, ICMA, ISDA, FOA, IIAC) у розробці та схваленні спільних рішень щодо реформування світової фінансової архітектури.

Висловлюються пропозиції стосовно доцільності створення єдиної системи кризис-менеджменту на рівні ЄС, яка включає макро- та мікропруденційний нагляд із посиленням ролі ЄЦБ як основи макропруденційного нагляду. Також прийнято рішення про створення на рівні ЄС нового наднаглядового органу – Європейської ради з системних ризиків [2, с.7]. Лунають пропозиції щодо створення наднаціонального органу нагляду за функціонуванням європейської фінансової системи (European System of Financial Supervisors).

Обговорюються питання щодо вдосконалення механізмів регулювання потоків капіталу. Висловлюються пропозиції щодо спрощення правил надання кредитних ліній МВФ, виходячи з автоматичного виділення ресурсів у обсягах, пропорційних розмірам зовнішніх шоків. Однак наявних ресурсів для створення ефективних методів групового захисту від зовнішніх шоків на сьогодні недостатньо. ООН пропонує своїм членам створити світовий резервний банк. Але враховуючи, що ця організація об'єднує 192 країни, неминуче виникатимуть конфлікти стосовно розподілу часток між нами.

Особлива увага приділяється питанням реформування світової резервної системи, в якій національна валюта однієї країни – США – використовується як основний інструмент міжнародних розрахунків і як головна резервна валюта. Існуючій світовій фінансовій системі притаманні певні суперечності: з одного боку, диверсифікована глобальна економіка зумовлює концентрацію грошових операцій з використанням певного виду валют з другого – на країни, що розвиваються, припадає майже 34% світового ВВП, але їх валюти не використовуються у платіжних операціях. Крім того, емітенти резервних валют не підпадають під вплив міжнародного регулювання.

В умовах існуючої міжнародної фінансової архітектури глобальні фінансові ризики фактично перекладено на країни, які поступаються за рівнем економічного розвитку світовим лідерам. Так, у 2008 році європейські країни з ринками, що розвиваються, контролювали лише 1,7% обсягу світового ринку капіталу, а їх частка в сукупному обсязі золотовалютних резервів становила близько 11,5%. Ще вражаючою є аналогічна статистика щодо країн Азії – 10,2% обсягу світового ринку капіталу і 34,7% сукупного обсягу золотовалютних резервів.

Послаблення позиції долара США як світової резервної валюти уможливило появу нових резервних валют. Слід зазначити, що передумовами визнання резервної валюти є розвинута ліквідна і надійна фінансова система, ефективна економічна політика, конвертованість. Зауважимо, що альтернативні резервні валюти мають не замінювати, а доповнювати долар.

Отже, запровадження нових механізмів диверсифікації резервних валют у поєднанні з механізмами регуляторного контролю з боку МФІ зумовлюють посилення експансії діючих глобальних фінансових центрів до країн із нестійкими економіками та розширення зон їх впливу на національні фінансові ринки.

Наявність самостійного фінансового центру в тій чи іншій країні є однією з основних ознак забезпечення не лише довгострокової конкурентоспроможності економіки, а й економічного та політичного суверенітету, національної безпеки. На нашу думку, це досить важливо й для України в умовах формування стратегічних орієнтирів розвитку її економічної та фінансової систем.

Одним із можливих варіантів є використання як резервної валюти спеціальних прав запозичення (SDR), вартість яких визначається на основі вартості валютного кошика. Однак існують певні проблеми щодо застосування СПЗ як резервної валюти, зумовлені рівнем ліквідності, утримання її приватними особами, правом випуску міжнародними організаціями тощо.

З цього приводу виникає занепокоєння, що реалізація політичних цілей при виборі еталона для курсоутворення національних валют перешкоджатиме реалізації фінансових цілей. З огляду на мінімізацію можливих ризиків фінансисти не виключають можливість прив'язування нової грошової одиниці до зобов'язань “наднаціонального органу”.

На наш погляд, формування нової фінансової архітектури слід розглядати значно ширше – не обмежуючись лише проблемами затвердження нових регуляторних процедур та вдосконалення механізму запобігання кризовим явищам. Світову економічну кризу все частіше розцінюють як типовий прояв процесу заміщення домінуючих технологічних устроїв, що періодично відбувається відповідно до ритму довгохвильових коливань світової економічної активності [1]. Тому формування нового технологічного устрою потребує нової форми організації капіталу.

Враховуючи це, заслуговує на увагу інша модель економічного розвитку, котру розглядають як альтернативу “Вашингтонському консенсусу” – “Пекінський консенсус” (назва належить Д.Рамо). Дослідження ефективності впровадження китайської моделі здійснюють у Таїланді, Бразилії, В’єтнамі. Досвід Китаю поширюється також в інших країнах Азії, Африки та Латинської Америки. У 2004 році Лондонський центр міжнародної політики опублікував доповідь під назвою “Пекінський консенсус”, у якій розкрито особливості цієї доктрини (рис. 1).

Рис. 1. Особливості доктрин монетарно-ліберальної моделі та моделі економічної регіоналізації в контексті трансформації СФА

Важливими постулатами доктрини “Пекінського консенсусу” є підвищення частки ВВП, що перерозподіляється державою, та посилення державного контролю над великим приватним капіталом, хоча не виключається і приватно-державне партнерство. Частка державного сектору в провідних галузях економіки КНР становить: у видобувній – 80%; енергетиці – 75%; фінансовій та страховій сферах – 86%; послугах транспорту і зв’язку – 84%, у капіталі підприємств з іноземними інвестиціями – 65%.

“Пекінський консенсус” сприймається як доктрина економічної регіоналізації, що спричиняє створення кількох взаємодіючих і конкуруючих між собою регіональних груп, які формують фундамент сучасного багатополосного управління світовою економікою. Посилення ролі держави та міждержавних об’єднань є визначальною рисою доктрини “Пекінського консенсусу”. При цьому роль багатьох міжнародних фінансових організацій (СОТ, МВФ, Світовий банк тощо) стає другорядною. Зауважимо, що Китай сприймається як потенційний кандидат на створення нового фінансового центру на своїй території.

Деякі країни, наприклад Росія, пробують подолати кризові явища у фінансовій сфері та реальному секторі на основі реалізації якісно нових підходів, адекватних ідеології “Пекінського консенсусу”. Основними стратегічними завданнями є:

- 1) створення власної інвестиційної системи, орієнтованої на внутрішні джерела накопичення, яка працює на внутрішній ринок;
- 2) забезпечення розвитку ключових виробництв нового технологічного устрою.

Відсутність в Україні ефективного державного регулювання національної економіки, зниження темпів економічного розвитку, зростання дефіцитів торгового та платіжного балансів унеможливають розгляд питань щодо формування нового технологічного устрою. Сучасний стан економіки потребує проведення активної державної антиінфляційної, грошово-кредитної та бюджетно-податкової політики, орієнтованої на підтримку реального сектору економіки.

Формування нової фінансової архітектури як сукупності міжнародних стандартів і принципів функціонування фінансового сектору, а також засобів діагностики його ефективності посилює актуальність забезпечення необхідного рівня інтеграційних зв’язків вітчизняного фінансового сектору зі світовою фінансовою системою з метою підтримання власної фінансової стабільності.

З огляду на це перед вітчизняним фінансовим сектором досить гостро постають питання:

- забезпечення безумовної підтримки фінансовими установами реального сектору економіки;
- посилення міжнародної співпраці між фінансовими регуляторами, сфера регулювання та нагляду яких має бути розширена на всі системно важливі установи, продукти і ринки;
- необхідність впорядкування національних норм, положень і нормативних актів щодо функціонування вітчизняного фінансового сектору та їх наближення до стандартів ЄС, що зробить фінансову систему України прозорою, сумісною та конкурентоспроможною.

У процесі обговорення нових процедур і правил функціонування світової фінансової системи, на наш погляд, слід приділити чільну

увагу питанням:

- застосування чіткіших облікових стандартів;
- підвищення прозорості ринків капіталу на основі запровадження єдиних для всіх сегментів ринку та фінансових інструментів принципів регулювання, включаючи деривативи і забезпечені цінні папери;
- забезпечення ефективного пруденційного регулювання та нагляду за кожною банківською установою;
- обмеження системних ризиків у банківських установах;
- підвищення ефективності контролю за діяльністю компаній, котрі володіють установами, застрахованими в системі страхування вкладів;
- здійснення консолідованого нагляду на основі використання ширшого кола інструментів для контролю та обмеження ризиків, пов'язаних із діяльністю консолідованої групи;
- розробки спеціальних програм нагляду щодо великих компаній зі складною структурою (конгломератів), на основі використання системи індикаторів для визначення проблем і диспропорцій, корпоративних ризиків, що виникають у деяких із них, та встановлення режиму суворого нагляду за всіма системно важливими фінансовими компаніями.

Висновки. Встановлено, що світова фінансово-економічна криза спричинила появу кількох конкретних викликів, які потребують пошуку адекватних відповідей як на національному, так і на глобальному рівнях, а саме криза вимагає чіткого усвідомлення фундаментальних причин та механізмів розвитку кризових процесів; криза вимагає від національних урядів та міжнародних організацій активних дій, спрямованих на мінімізацію негативних наслідків кризи та відновлення економічної активності; криза вимагає радикально переглянути роль держави в економіці, можливості ринку щодо саморегулювання, зв'язку між окремими секторами економіки (реальним та фінансовим зокрема) та підходів до оцінювання стійкості фінансової та банківської системи до внутрішніх і зовнішніх шоків.

Доведено необхідність комплексного реформування існуючої системи міжнародних фінансових організацій в напрямі підвищення їх репрезентативності та ефективності реагування на нові економічні виклики, а також масштабний перегляд основ сучасної глобальної фінансової архітектури та переходу до нової світової валютної системи. Обґрунтована необхідність усунення розривів у міжнародній архітектурі боргових відносин на засадах розробки комплексного механізму регулювання державної заборгованості за умови використання новаторських форм подолання кризи заборгованості, включаючи наступні: формування схем незалежного арбітражу або посередництва або надання додаткової допомоги в організації спеціальних нарад боржника з його кредиторами; надання права на участь в ініціативі відносно бідних країн з великою заборгованістю з метою забезпечення можливості участі в ній будь-якої країни з низьким і більш низьким середнім рівнем доходів, уразливої в плані виникнення боргових проблем.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Глазьев С. Мировой экономический кризис как процесс замещения доминирующих технологических укладов / С.Глазьев // Вопросы экономики. – 2009. – № 3. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://spkurdyumov.ru/economy/mirovoj-ekonomicheskij-krizis/>
2. Данилов Ю. Финансовая архитектура посткризисного мира: эффективность и/или справедливость? / Данилов Ю., Седнев В., Шипова Е. // Вопросы экономики. – 2009. – № 11. – С. 4–17.
3. Луцишин З.О. Сучасна світова фінансова архітектоніка: тенденції та суперечності розвитку в умовах глобалізації / З.Луцишин // [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://soskin.info/ea/2005/5-6/20050506.html>
4. Науменкова С. Проблеми підтримки фінансового сектору в умовах світової кризи / С.Науменкова // Вісник Національного банку України. – 2009. – № 6. – С. 12–18.
5. Новая финансовая архитектура. Увидят ли руководители стран “G-20” в ней Украину? // День. – 2008. – 15 ноября. – (№ 208) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.day.kiev.ua>.
6. ООН против финансовой архитектуры [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.vremya.ru>
7. Eichengreen B. Financial Instability // Copenhagen Consensus project – 2004, 54 p.
8. Schoemaker D. Paper Prepared For CFS-IMF Conference “A Financial Stability Framework For Europe: Managing Financial Soundness In An Integrating Market”. – Frankfurt, 26 September 2008.

УДК 001.895: 001.82 (100)

НАУКОВО-ТЕХНОЛОГІЧНА КОМПОНЕНТА СВІТОВОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

Медведкін Т.С., д.е.н., доцент, с.н.с. Інституту економіки промисловості НАН України

Медведкін Т.С. Науково-технологічна компонента світової інноваційної системи

Наукова гіпотеза дослідження ґрунтується на припущенні, що базисом трансферу знань на мікро-, мезо-, макро-, мега та метарівнях є інноваційний пасионарій і/або хаб, який абсорбує із зовнішнього середовища ресурсів більше, ніж це потрібно для лише особистого і видового самозбереження та спрямовує вплив на трансформацію оточуючого його середовища за допомогою інноваційних, інституційних, організаційно-економічних та соціальних важелів.

Доведено, що головним носієм знання є людина. При цьому знання невід'ємні від свідомості людини і є продуктом інтелектуальної діяльності людини в проникненні її в сутність явищ, фактів і подій оточуючого світу. Воно виникає в різних формах – як здогадка, осяяння або поступове формування думки, образу або опису властивостей предметів оточуючого світу. В силу дискретності конкретного знання у людей виникає потреба здійснити обмін знаннями, передати їх іншим людям або зафіксувати сам факт того, що подія або явище осмислені і пояснені. Саме під час обміну, передачі або фіксації знання виникає інформація як форма існування і збереження знання.

Ключові слова: науково-технологічна складова, світова інноваційна система, держава

Медведкин Т.С. Научно-технологическая компонента мировой инновационной системы

Научная гипотеза исследования основывается на предположении, что базисом трансфера знаний на микро-, мезо-, макро-, мега и метаровнях является инновационный пассионарий и / или хаб, который абсорбирует из внешней среды ресурсов больше, чем это нужно для только личного и видового самосохранения и направляет влияние на трансформацию окружающего его среды с помощью инновационных, институциональных, организационно-экономических и социальных рычагов.

Доказано, что главным носителем знания является человек. При этом знания неотделимы от сознания человека и являются продуктом интеллектуальной деятельности человека в проникновении ее в сущность явлений, фактов и событий окружающего мира. Оно возникает в различных формах - как догадка, озарение или постепенное формирование мнения, образа или описания свойств предметов окружающего мира. В силу дискретности конкретного знания у людей возникает потребность осуществить обмен знаниями, передать их другим людям или зафиксировать сам факт того, что событие или явление осмысленные и объяснены. Именно при обмене, передаче или фиксации знания возникает информация как форма существования и сохранения знания.

Ключевые слова: научно-технологическая составляющая, мировая инновационная система, государство